

ALZHEIMER CATALUNYA

ATENCIÓ CENTRADA EN LA PERSONA

Tallers per a professionals del sector de
l'Atenció a persones amb demència.

■ Presentació¹

Què és l'atenció centrada en la persona?

El terme atenció centrada en la persona sovint s'usa en relació als serveis d'assistència. Com passa amb molts altres termes que s'usen amb freqüència, hi ha una forta tendència a interpretar-lo de maneres diferents, segons siguin les persones i els contextos. Arran de converses amb treballadors, investigadors, persones que pateixen la malaltia i les seves famílies, queda clar que el concepte d'atenció centrada no és fàcil de copsar ni d'articular d'una manera clara. Per a alguns significa atenció individualitzada; per a altres és una base de valors. N'hi ha que la veuen com un conjunt de tècniques per treballar amb gent que pateix demència, mentre que, per a altres, és una perspectiva fenomenològica i un mitjà de comunicació. La definició d'atenció centrada en la persona no és fàcil.

A continuació us oferim el que es considera una definició contemporània (Brooker, 2004)²

- Primer, cal respectar i valorar l'individu com a membre de ple dret de la societat. Cal veure les persones amb demència com a ciutadans amb tots els seus drets i tallar de soca-rel tota pràctica discriminatòria cap a aquells qui pateixen demència i aquells que hi treballen.
- Segon, cal elaborar un pla d'atenció individualitzat en sintonia amb les necessitats canviants de les persones, amb nous elements de compensació i de reafirmació a mida que les discapacitats cognitives augmenten.
- Tercer, cal arribar a comprendre la perspectiva de la persona que pateix demència. Quin sentit li dóna aquesta persona a la seva situació? Quins indicis tenim sobre això darrer?
- Quart, cal oferir una psicologia social de suport a fi d'ajudar les persones amb demència a viure una vida en què percebin un relatiu benestar.

Emulant l'estil de Kitwood de representar idees complexes en forma d'equacions, això ho podríem expressar així:

ACP (atenció centrada en les persones) = V + I + P + S.

¹ El text de la presentació ha estat adaptat de la guia: *Dementia Care Mapping. Principis i pràctica*. Dawn Brooker i Claire Surr. Alzheimer Catalunya Fundació, 2008. Pàgines 18 i 19.

² Brooker, D. (2004) What is person centred care in dementia? *Reviews in Clinical Gerontology*. 13 (3), 215-222.

Aquesta equació no pressuposa la preeminència d'un element sobre els altres, ni la seva direccionalitat. Tots sumen.

ACP = V + I + P + S

A on

V = Valorar les persones amb demència;

I = Tractar les persones com a Individus;

P = Perspectiva de la persona amb demència;

S = Psicologia Social de suport.

Aquests són els elements clau de l'atenció centrada, la base de valors de la idea de persona, de l'atenció i l'assistència individualitzades, tot adoptant la perspectiva de la persona gran i de la persona amb demència i oferint una psicologia social de suport. Evidentment, l'acrònim VIPS també és el de *Very Important Persons*, que, potser, és una manera més senzilla de definir les conseqüències de l'atenció centrada en la persona.

Objectius Generals del taller:

Prendre consciència del potencial d'intervenció en un centre assistencial de persones amb demència coneixent les característiques de l'atenció centrada en la persona en contraposició de l'atenció centrada en la malaltia.

Identificar les estratègies d'intervenció que comporta el treball de l'atenció centrada en la persona.

Evidenciar el procés de canvi iniciat i necessari en el treball amb persones amb demència per millorar la qualitat de vida de tots els que viuen o treballen en el centre assistencial.

Principals Continguts del taller:

- Marc teòric de l'abordatge **ACP**: l'atenció centrada en la persona.
- Repensar la demència: La demència com a incapacitat.
- Capacitats personals per atendre les persones amb demència.
- La comunicació i el treball positiu amb les persones amb demència.
- La psicologia social maligne: identificació dels detractors personals en la relació amb les persones amb demència.
- La relació amb les persones amb demència avançada
- Aspectes a tenir present en l'elaboració d'un pla d'intervenció individual:
 - Detectar fortaleses / Compensar dificultats,
 - Coneixement de la persona / Detectar les necessitats emocionals,

■ **Dirigit a:**

Personal que realitza funcions assistencials d'atenció directa, així com personal d'atenció indirecta de residències assistides, centres socio-sanitaris, centres de dia, hospitals de dia i unitats de psicogeriatría. Professionals amb responsabilitats de coordinació d'equips de treball i direcció dels mateixos centres.

■ **Metodologia:**

Les classes tindran una orientació teòrico-pràctica, basat en exposicions teòriques, role-playing, exercicis, i visualització d'un vídeo. Es facilitarà l'intercanvi d'experiències i la interacció en la resolució dels exercicis.

■ **Format:**

- Tallers de 5, 10 i 20 hores.
Segons el nivell formatiu i rol professional dels participants.
- Tallers de 20 participants màxim.
- Tallers coordinats per 2 docents.

■ **Docents:**

Josep Vila i Miravent

Llicenciat en psicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona i Master en gerontologia clínica per la Universitat del Sud de Califòrnia, Los Angeles, USA. Del 1995 al 2002 ha treballat a l'obra social de Caixa Terrassa com a psicòleg clínic en la residència assistida per a persones grans i la unitat i centre de dia específic per a persones amb demència. Des de l'any 1995 és col·laborador en diversos projectes de suport a les famílies de la Fundació Alzheimer Catalunya. Ha estat el responsable dels programes de gent gran d'IPSS (Institut per a la promoció social i de la salut), ha estat el director tècnic de la residència i centre de dia La Sagrera d'ICASS. Actualment és el responsable del Servei de teràpia de família i de projectes psicosocials d'Alzheimer Catalunya Fundació i professor associat del departament de psicologia evolutiva i de l'educació. Facultat de psicologia de la Universitat de Barcelona. És formador certificat en Dementia Care Mapping per la Universitat de Bradford, Regne Unit.

Elena Fernández Gamarra

Llicenciada en psicologia per a la Universitat de Barcelona i Master en gerontologia clínica per la Universitat del Sud de Califòrnia, Los Angeles, USA. Des del 1998 al 2000 ha treballat com a psicòloga en un centre residencial. Des del 1998 col·labora en diversos projectes de la Fundació Alzheimer Catalunya i des del 2000 n'és la seva directora. Les tasques realitzades a la Fundació han estat la coordinació i conducció de grups de suport per a famílies, la formació de professionals i familiars, i el desenvolupament del programa per a persones amb demència sense família. És formadora certificada en Dementia Care Mapping per la Universitat de Bradford, Regne Unit.

■ **Des de l'any 2006 s'han realitzat tallers en les següents organitzacions:**

Centre Assistencial
Sant Joan de Déu

Mútua Terrassa

iPSS

Llar la Mercè

GERMANES HOSPITALÀRIES
del Sagrat Cor de Jesús
BENITO MENNI
Complex Assistencial en Salut Mental

FEATE

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania

Alzheimer Catalunya Fundació
Carrer Bruc,65, 3er 2a – 08009 Barcelona – Tel. 93 459 22 94
www.alzheimercatalunya.org – info@alzheimercatalunya.org